

РЕЦЕНЗИЯ
ПО КОНКУРС ЗА ЗАЕМАНЕ НА АКАДЕМИЧНА ДЛЪЖНОСТ „ПРОФЕСОР“
в област на висшето образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление
2.1. Филология, по специалност „Английски език“
(английски език за медицински цели),
шатна длъжност за Катедра „Западни и класически езици“
към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт, МУ – Варна,
обявен в „Държавен вестник“, бр. 50/ 06.2026 г.

РЕЦЕНЗЕНТ: ПРОФ. Д-Р ВИОЛЕТКА ГОРАНОВА ТАЧЕВА, Д.Ф.
Външен член на научното жури, определено със Заповед № Р-109-278/ 30.07.2026 г.) на
Ректора на Медицински университет – Варна

Конкурсът за „Професор по английски език за медицински цели“ в област на висше образование 2. Хуманитарни науки, професионално направление 2.1. Филология, е обявен в „Държавен вестник“ бр. 50/ 06.2026 г. за нуждите на Катедрата по западни и класически езици към Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт при Медицински университет „Проф. д-р П. Стоянов“, гр. Варна, *(с допълнителни условия: да не се прилага изискването по чл. 137, ал.1, т. 6 от ПРАС, а наукометричният показател Е за област 2. Хуманитарни науки да е 100 т., без включване на т.15 и т.16).*

Като единствен кандидат в конкурса участва доц. **Илина Цветанова Дойкова, д.ф.**, Представените документи за участие в конкурса са изготвени съобразно изискванията на Закона за развитие на академичния състав на РБ и Правилника за неговото приложение, а също така и според Правилника за развитие на академичния състав на МУ-Варна, от 09.02.2026 г.

1. Професионално и академично развитие на кандидата

Илина Цветанова Дойкова е родена на 22.02.1967 г. През 1992 придобива ОКС „магистър“ във Филологическия факултет на ВТУ „Св. св. Кирил и Методий“ по специалност „Български и английски език“ с професионална квалификация: преподавател по английски и български език. Тя започва професионалната си кариера през 1994 г. като асистент по английски език за специални цели в Колежа по туризъм към Икономически университет - Варна, а от 2008 до 2011 г. преподава английски за специални цели във Висшето училище по приложни науки - гр. Хамбург, Германия. От 2011 до 2014 г. работи последователно по една академична година в Технически университет - Варна, като преподавател по английски език и във Висшето училище по мениджмънт - Варна, като академичен директор. През 2015 г спечелва конкурс за преподавател по български, а през 2016 – по английски език в Медицински университет – Варна, където се хабилитира като доцент по специализиран английски език през 2018 г и става ръководител на катедрата по западни и класически езици, а от 2022 г е директор на Департамента по чуждоезиково обучение, комуникации и спорт.

Научната си компетентност Илина Дойкова доразвива чрез успешна защита през 2016 г. на дисертационен труд на тема „Adjective Complementation with BE in English and its Bulgarian Translation Equivalents” (Адективната комплементация с BE в английския език и българските ѝ преводни еквиваленти) и придобиването на ОНС ”Доктор” по германски езици (Съвременен английски език) в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски“.

Академичният опит на доц. Дойкова се обогатява чрез 13 допълнителни специализации, програми и курсове в България и чужбина, както и от развиването на експертни дейности като съставител и автор на езикови тестове за различни цели (входящи за медицина, сертифициране на езикова компетентност, докторантски минимум).

2. Характеристика на научната и методическата дейност на кандидата

2.1. Общо описание на представените материали

Доц. Илина Дойкова, д.ф. участва в конкурса за „професор“ с нови 39 публикации след придобиването на академичната длъжност „доцент“, от които 1 монография, 1 публикувана книга въз основа на дисертационния труд и 30 броя статии (4 в реферирани издания и 26 в нереперирани издания), 5 учебника и 2 колективни монографии. Кандидатката е самостоятелен автор на 28 от представените за конкурса публикации, първи автор в 8 публикации и втори автор в три публикации. Тези факти доказват както научноизследователския потенциал на доц. Дойкова, така и способността ѝ за академично сътрудничество. Резултатите от научните си изследвания Илина Дойкова е докладвала на 41 национални и международни научни форуми.

2.2. Основни научни, научноприложни и преподавателски приноси

2.2.А. Научна и научноприложна дейност

Публикациите на доц. Илина Дойкова обхващат 39 труда, в които основните ѝ научни интереси се фокусират в областта на академичната писмена и устна комуникация при обучението по медицински специалности, приложната лингвистика, съпоставителното езикознание, обучението по английски език за специални цели, корпусната лингвистика и научния превод от и на специализиран английски език.

Наукометричните показатели, представени за заемане на академична длъжност „професор“, област 2. Хуманитарни науки, се доказват от официалната академична справка за публикациите, цитиранията и научните профили на доц. Илина Дойкова, издадена от Библиотеката на МУ - Варна (№ 381/18.06.2026 г.).

Показател	Съдържание	Необходим брой точки	Постигнати точки
А	А 1.	50	50
В	В 3.	100	100
Г	Г 5. - Г 11.	200	375
Д	Д 12. - Д 14.	120	125
Е	Е 15. - Е 22.	100	190
Общ брой	точки		840

Основните постижения в научните публикации могат да се обобщят в следните области:

♦ ***Приложна лингвистика: Академична комуникация и университетска педагогика в медицинското висше образование***

В това направление специално внимание заслужава хабилитационният труд на доц. д-р Илина Дойкова. Монографията “Академично преподаване на английски език: Език и педагогика във висшето медицинско образование” е с общ обем 200 страници, от които 148 страници основен текст, 2 страници приложения и 15 страници със списък на използваните източници (16 източника на кирилица и 204 източника на латиница). Теоретичните постановки са илюстрирани с много и различни примери, дидактични модели, таблици и схеми. Трудът е идентифициран с международен стандартен номер **ISBN 978-619-221-593-4**) и е публикуван на български език от издателството на Медицински университет - Варна през 2026 г., но не са посочени данни за формат и тираж. Монографичният труд е детайлно рецензиран от двама рецензенти съобразно изискването на Правилника за развитието на академичния състав на МУ – Варна.

В духа на модерната прагматична лингвистика авторката избира за обект на изследването си актуалната проблематика на англоезичното преподаване по най-търсената специалност – медицина. Всеки университет в България днес предлага обучение на английски език не само защото е най-високоплатено, но и заради значителния PR ефект чрез обучението на чужденци от много страни. Преподаването на английски език днес е придобило императивен характер и така се стига до нуждата от задължително справяне с езиковите проблеми. „Лесното“ решение чрез изкуствен интелект или буквално заемане на конкретен академичен материал затруднява много повече, отколкото институционалният принципен подход и индивидуалното овладяване на структурните и езиковите особености при модерно англоезично преподаване. Точно тези проблеми изследва и анализира авторката въз основа на опита си като хабилитиран преподавател по английски език за академични цели в Медицинския университет – Варна.

Внимателният прочит на монографичния труд установява, че той е резултат на траен и задълбочен интерес към теоретико-прагматичните аспекти на академичното преподаване на английски език по медицински специалности. Сравнителният анализ и дадените автентични примери свидетелстват, че авторката се стреми да обхване характеристиката, факторите и критериите, определящи новите педагогически феномени като съвременна форма на академично обучение в областта на медицината, което се очертава като основен принос на труда. Научноприложният подход в изследването определя конкретните приноси, а именно: теоретична систематизация на понятийното поле; емпирично описание на реална академична АЕО реч в български условия; изграждане на методически модел за институционализиране на качествено англоезично обучение.

Монографията представя в 12 глави интердисциплинарен модел на академичното преподаване на медицина, дентална медицина и фармация на английски език.

В първите пет глави се изследват историческите, педагогическите, методическите и емпирични основи на труда като терминологична и методологична рамка, профил на

университетския АЕО преподавател; стилове на учене и преподаване, специфика на говоренето пред аудитория, мениджмънт на времето и пространството, визуализиране на материалите. Задълбоченият анализ на тези факти и критерии гарантират надеждност и значимост на направените научни изводи и препоръки в следващите части на монографията.

С голяма методическа стойност се откроява 6. глава *Езикови средства и похвати в академичната лекция на английски език* чрез практическите препоръки за езиковите стратегии за структуриране на съдържанието, поддържане на вниманието, аргументация и убеждаване, подчертаване на значимост и контраст, както и ролята на въпросите, наратива и спецификите на видеолекционния формат. Представените конкретни стратегии за академично преподаване в онлайн среда допълват палитрата на лекциите в АЕО.

Специално внимание доц. Дойкова отделя на спецификата на АЕО обучение при интерактивните форми на обучение в глава 7. *Обучение в малки групи* и 8. глава *Езикът на обучението в малки групи: семинарни занятия и упражнения*. Спонтанното интерактивно общуване на чужд език в клинична среда изисква специфичен езиков дискурс. Затова са анализирани честотните глаголи, типичните словосъчетания и стандартизираните езикови структури, характерни за дискуссионна сесия, проблемно-базирано и клинично обучение като утвърдени педагогически подходи в практическото обучение на медици.

От голяма важност за преподавателите по медицина на английски са систематизирани компонентите на ефективната академична реч и акцентуването на комуникативния критерий за разбираемост като основна цел на академичната устна комуникация в глава 10. *Компоненти на ефективната академична реч*. Авторката анализира основните фонетични и прозодични характеристики на устната реч и доказва значението им като ключови компоненти на ефективната академична комуникация. Тя предлага конкретни стратегии за развитие на речевата плавност, гласовата изразителност и преподавателската реторика за оптимизиране на англоезичното преподаване чрез усъвършенстване на говорните умения.

Изключително интересно и полезно е анализирането в глава 11. *Лексикални и граматически характеристики на академичния стил* на академичния регистър като функционален вариант на речта чрез систематизирането на ключови граматични, лексикални и дискурсивни характеристики. Коментирането на специфични лингвистични понятия като употреба на деятелен и страдателен залог, безлични конструкции, инверсия, синтактична компресия и номинация допринасят за точното ориентиране на нефилолози при преподаването.

Устойчивите словосъчетания, струпването на съществителни, хеджирането чрез модални глаголи и наречия за вероятност, езиковите средства за подчертаване на значимост, повторението и средствата за логическо свързване на текста се разглеждат като инструменти за повишаване на яснотата, кохерентността и педагогическа ефективност в академичното преподаване.

Приложения 1 и 2 към книгата представят добри практики за структуриране на лекционно занятие, управление на семинарно занятие, предоставяне на обратна връзка, планиране и

самооценка на АЕО лекция, както и задълбочен лингвистичен и дискурсен анализ на академична медицинска лекция.

Научната, научноприложната и методическата стойност на монографията се изразява в разработването на модели, стратегии и инструменти за повишаване ефективността на академичното преподаване на английски език по медицински специалности.

Монографията отговаря на изискванията за хабилитационен труд както по съдържание и обем, така и по значение и практическа приложимост в обучението и самообучението на медицинските специалисти за съвременно модерно преподаване на медицина на английски език пред разноезикова и разнородна езикова аудитория.

♦ Подобна е проблематиката и използваният научен подход от авторката в областта на *съпоставителното езикознание и медицинската терминология*. В публикации Г.7: 2, 5, 9, 10, 13 и доп. 9 са идентифицирани функционалните преводни еквиваленти и моделите на трансформация при превода на български език, като са изяснени проявленията на езиковата асиметрия, промените в предикатната структура, аспектуалността, експлицитността и семантичната организация на изказването. Значима практическа полза има систематизирането на специализираната терминология в тематични двуезични глосари, включващи терминологични единици, преводни еквиваленти и колокационни модели в конкретни медицински области.

♦ *Академичното писане, научният стил и развитието на академична езикова компетентност* са фокус в 8 други публикации (Г.7: 2, 5, 12; Доп.: 1, 3, 5, 6,7), посветени на разнообразната и малко изследвана тема за академичния медицински дискурс. Задълбочено е анализиран не само терминологичният и лексико-синтактичният характер на английския език при писането и говоренето от българи, но е обърнато внимание и на различните медицински специалности. Специфичен принос на авторката е идентифицирането на типични езикови и комуникативни затруднения на университетските преподаватели, свързани с организацията на академичния дискурс, академичната фразеология, терминологичната прецизност и устната комуникация. Посочените добри практики могат да се използват като препоръки за подобряване и усъвършенстване на професионална научна комуникация, което досега не е поставяно във фокуса на медицинското образование.

♦ Закономерен научен интерес доц. Дойкова проявява към *корпусно-базирания жанров анализ при изследване на медицинската академична и клинична комуникация*. Съчетаването на качествени и количествени методи на анализ и изследване на медицинския дискурс чрез специализирани софтуерни инструменти в областта на корпусната лингвистика (WordSmith Tools, Wmatrix, AntConc, Sketch Engine, BNCweb, CLAWS POS Tagger и WordNet) води до научнообосновани изводи за оптимизиране на специфичните комуникативни умения в медицинската практика в 7 основни публикации (Г.7:1, 8, 9,10, 12, 15; 16; доп.2, 8,10)

♦ Друго научно направление с голям обхват анализира сериозно и задълбочено проблемите в *съвременното обучение по английски език за медицински цели* в 10 публикации (Г.6: 3; Г.7:1,3; 4; 6; 9; 10, 11, 14). В тях продуктивното овладяване на медицински английски е обект на последователен интерес и задълбочен анализ с идеи за конкретни решения и разработки. Научните изследвания и постигнатите резултати намират отражение в авторската поредица *„Professional Communication in English“*, включваща учебници за специалностите „Медицина“, „Фармация“, „Акушерка“, „Медицински оптик“ и „Медицински козметик“. Научните тези и практическите дидактическите материали на авторката застъпват идеята за комуникативно представяне на езика без излишно теоретизиране и граматикализиране, основана на комуникативния подход. За първи път е обосновано системното използване на автентичния медицински дискурс като основен принцип при проектирането на учебното съдържание и развитието на професионалната комуникативна компетентност. Предложени са методически решения за интегриране на специализирана терминология, фразеология, автентични клинични ситуации и комуникативни задачи в единна система за развитие на четирите езикови умения.

♦ *Изследването на дидактико-методически аспекти на обучението и оценяването по английски език за медицински цели* е важен приносен момент в работата на кандидатката. Доц. Дойкова работи активно в областта на съвременните електронни ресурси за академични цели с реални резултати: изработена оригинална тестова система от авторски тестове и са създадени тестови банки по английски език за медицински цели. Съществен принос за англоезичното обечение по медицина са извлечените от специализирани медицински корпуси лексикални, граматични и терминологични единици, които служат като основа за разработването на автентични тестови задачи, съобразени с учебното съдържание, професионалния контекст и нивата на езикова компетентност.

♦ Академичната длъжност „професор“ изисква популярност и научен авторитет, което в научните среди се доказва чрез импакт фактор и цитатност. Доц. И. Дойкова представя доказателства за 17 цитирания, което за автор, публикуващ в сферата на езикознанието, е едно сериозно постижение. Цитатната активност добавя нови 125 точки към научния профил на кандидатката.

2.2.Б. Преподавателска дейност

Доц. Илина Дойкова има преподавателски стаж над 24 години, от които последните 11 години като преподавател в МУ „Проф. д-р П. Стоянов“. Тя е автор, лектор и екзаминатор в бакалавърските и магистърските програми във факултетите по медицина, дентална медицина и обществено здравеопазване на университета. От 2018 г досега доц. Дойкова е с пълна учебна натовареност от 170 до 270 ч годишен хорариум. За периода 2018-2026 г. тя разработва, апробира и въвежда в системата на академичното образование в Медицинския университет - Варна, 7 нови и актуализирани учебни програми и лекционни курсове. Разнообразието и обхватът на водените от нея курсове доказва академичния ѝ потенциал. Допълнителен атестат за академичния ѝ авторитет е работата ѝ като ръководител от 2025 на Центъра по медицинска

педагогика и комуникация към отдел „Кариерно развитие“ на Медицински университет – Варна.

3. Лични впечатления

Познавам Илина Дойкова от 11 години като инициативен, старателен и съвестен преподавател, като безотказен редактор и консултант по английски език, ентусиазиран организатор при подготовката на научни форуми и надежден сътрудник на всички академични звена. Като ръководител на ДЧЕОКС доц. Дойкова се отличава с модерен мениджърски подход и далновидност, с високо чувство на отговорност и дисциплинираност. С личния си пример тя винаги поддържа високи академични стандарти и заслужено печели уважение на колеги и студенти. Колегиалността и толерантността ѝ създават положителна атмосфера в напрегнатото академично ежедневие и са изключително значими и полезни за високия авторитет на езиковото обучение в академичната среда.

4. Заключение

Доц. **Илина Цветанова Дойкова, д.ф.** е компетентен англицист със солидна научна подготовка, реални постижения в областта на обучението по английски език като чужд за академични и медицински цели и лоялен член на академичната общност. Нейните изследвания, публикациите и експертната ѝ работа са навременни, необходими и полезни за Медицинския университет във Варна.

Обемът и качеството на научната ѝ продукция, 24-годишният ѝ преподавателски стаж и академичната ѝ ангажираност във всички дейности на МУ съответстват напълно на изискванията на Закона за академичното развитие в РБ, на Правилника на неговото приложение, на вътрешните правилници за дейността, за развитието на академичния състав и за учебната дейност в МУ – Варна.

Това ми дава пълно основание да препоръчам на уважаемото Научно жури, както и на АС на МУ, да избере доц. **Илина Цветанова Дойкова, д.ф.** на академична длъжност „професор“ по професионално направление 2.1. Филология, специалност „Английски език“ (английски език за медицински цели).

Автор на рецензията: проф. Виолетка Горанова Тачева, д.ф.

20.09.2026 г.

Заличено на основание чл. 5,
§1, б. „В“ от Регламент (ЕС)
2016/679

Проф. Виолетка Тачева, д.ф.

